

Ein miðvís ætlan

Oddagrein

BÆÐI útvarpið og sjónvarpið gera í hesum døgum eitt gott og sera týðningarmikið kann-ingararbeiði í danska høvuðsstaðnum - um nógv umrædda bankamálið. Hesir fjölmiðlarnir eru so hepnir at hava fólk á staðnum. At bløðini ikki hava somu mæguleikar er bert spell, men vit kunnu so bert fegnast um, at hesir báðir almennu fjölmiðlarnir kenna sína vitjun-artið og gera eitt dygdargott, professionelt og uppsøkjandi journalistiskt arbeiði.

SJÓNVARP FØROYA hevði fríggjarkvöldið ein nýggjan kapitull í hesi sera spennandi og kompliseraðu krimisøgu. Researcarbeiði teirra vísir, at ein sokallað "Færøgruppe" í longri tíð hevur arbeitt við bankamálinum og øðrum málum - uttan at føroyskir myndugleikar hava fingið nakað at vita um hetta. Tað mest skelk-andi í hesum tíðindum er, at Den Danske Bank hevur havt ein týðandi leiklut í hesi nevnd, og at formaðurin í Figgingsgrunninum, Richard Mikkelsen eisini hevur verið limur.

TAÐ má sigast at vera óvanliga "groft", um so er, at "okkara" maður t.v.s. formaðurin í Figg-ingargrunninum hevur sitið og forhandlað við eitt nú Den Danske Bank um, hvussu hesin lættast kundi sleppa burtur úr føroysku "spennitroyggju" síni. Hvussu ber tað í heila tikið til, at ein maður, sum er valdur at arbeiða fyri føroyskum áhugamálum, luttekur í sam-ráðgunum, sum snúgva seg um at seta Føroyar undir umsiting! At hann ger hetta aftan fyri ryggin á landsstýrinum! Sambært Degi og Viku hevur sami Richard verið úti í Tinganesi og har givið monnum skeivar ella í hvussu er manglandi upplýsingar og kunning. Og hvussu ber tað til, at ein maður sum Erik Bonnerup, sum hevur verið almenni ráðgevin hjá forsætismálaráðnum viðvíkjandi Føroyum hevur sitið í einum slíkum loynibólki. Sjónvarp-ið vísir at siga frá, at Richard greiddi lands-stýrinum frá, at tað varð orienterað áðrenn stjórnin í sambandi við bankasamanlegging, men at hetta nú vísir seg ikki at vera rætt. Ti umboð fyri danskar mynguleikar og eisini stjórnina longu tá høvdu sitið og arbeitt við hesum spurningi í longri tíð. Sosialurin prentar í dag skjalið, sum vísir hetta, og sum Sjónvarðið hevði á skerminum fígjarkvöldið.

ER hetta rætt er greitt, at leikluturin hjá Richard Mikkelsen eigur at kannast, og støða má takast til, um grunnurin skal umskipast. Søhvørt meira kemur fram í dagsins ljós hóma vit eina miðvísa ætlan útspekulerað av em-bætismonnum í Færøgruppen, sum ikki hava havt nakra sum helst føling við føroysk víður-skifti. Nú má vera tíð at fáa gjørt upp at velja nýggja nevnd í Figgingsgrunnin. Spurningurin er eisini, hvat hava okkara umboð í hesum grunni vítað!

Sosialurin

viðmerking

Blokerið Fiskavirking

Í Sosialinum 7. febr. stendur grein við heitinum: Tómu hølini hjá Føroya Fiskavirking.

Har sigur formaður Javnaðarflokksins, at tómu hølini hjá Føroya Fiskavirking verður eitt av teimum stóru málunum á komandi landsfundi Javnaðarflokksins, sum verður einaferð í vár.

Ein suffar og hugsar við sær sjálvum, »ja, tey tómu hølini«.

Viðari í greinini stendur: »tey tómu hølini« og arbeiðs-ambóð».

Her hugsar eg, at inn í myndina kemur sjálvandi, at í teimum tómu hølunum hjá Føroya Fiskavirking eru tó eisini maskinur til fiskararbeiði so sum flakamaskinur, avhøvadarar, plátufrystarar o.m.a.

Nú havi eg eftir hondini mangar ferðir høyrð, at menn frá Føroya Fiskavirking hava verið á hesum og hasum virki og roynt at flutt maskinur út av virkinum.

Bæði her og har hava kommunu og arbeiðsmannafelag, og helst onnur eisini, reist uggaðararnar og sett seg upp imóti hesum.

Eg haldi, at sjálvandi hava tey gjørt rætt í hesum, tí, fara maskinur og innbúg o.a. fyrst út av virkinum, ja, so er ikki bót á bordið.

Eg vil í hesum sambandi nevna nokkur virki ella pláss, har hetta hevur verið roynt, at taka maskinur og flyta

tær til onnur virki: Í Nólsoy, á Sandi, í Skopun, í Vági, í Leirvík, men eg eri ikki vísur í hvussu var á Toftum, men har er tó komið plástur á sárið við tað at har er saltfiskaframleiðsla. Hvussu tað hevur verið í Sørvági, veit eg ikki, har hevur ikki nógv verið at høyrð frá.

MEN, tað er eitt virki, sum eisini er undir Føroya Fiskavirking, sum einki høyrst til, og tað er fyrrv. Víkavirkið í Haldórsvík. Við øðrum orðum Føroya Fiskavirking, Haldórsvík.

Hetta flakavirkið, sum var eitt tað fyrsta flakavirkið, sum mátti lúta fyri teimum ringu tíðunum, men sum alt fólkið har um leiðir og onnur nærhendis settu sína vón til, tað nýggja Føroya Fiskavirking. Vit vóruð fullkomuliga vónsvikin. Ikki ber var tað so, at virkið ikki varð latið upp aftur, men aftan á at Føroya Fiskavirking hevði yvirtikið hetta okkara góða arbeiðs-pláss og vælildna og reina virkið, so hendi tað, at teir nýggju eigararnir veruliga byrjaðu við tað sama at flyta bæði eitt og annað út av virkinum.

Tað kann nevntast til »skræk og advarsel«, at fyrrv. Víkavirkið er fullkomuliga ruinað, tað er einki eftir inni av nokrum slag, sum hevur við fiskavirking at gera. Einki ljós, eingin hiti, sjálvst køkurin er tikin burtur.

Alt er tikið út av virkinum, tað er ikki ber tað, at tað er sløkt fyri el-veitingini, nei, bæði oljufýrur og ketil og hvør knívur og gaffil og teskeið eru flutt burtur. Eingin trýr hvat her hevur gingið fyri seg. Flakavirkið er bókstaviliga ruinað, tað stendur bert ein skrokkur eftir, sum eingin heldur við líka.

Flakamaskinur, kompressarar, tað er sagt mætt, at betongveggurin er niður-sortaður fyri at fáa kompressararnar út. Hetta er í minari verð heilt burturvið.

Eingin trýr, hvussu her er farið fram av Føroya Fiskavirking. Eg sjálfur havi alla tíðina hugsað sum so, at ovasta umsitingarliga leiðslan á Føroya Fiskavirking ikki hevur verið vitandi um hvussu grovliga tað hevur gingið fyri seg her á fyrrv. Víkavirkinum, her stendur snøgt sagt bert ein nakin skrokkur eftir, sum eingin tímir at halda við líka.

Eg veit ikki um eg skal skriva so nógv meira á hesum sinni, men eitt er tó vist, og tað er, at arbeiðsfólkið her norðuri, sum í síðari tíð lótu upp í 4% av síðari lön í sitt góða arbeiðs-pláss, tey kunnu ikki rósa Føroya Fiskavirking.

Føroya Fiskavirking hevur, ta stutta tíð tað hevur virkað, oyðilagt so nógv fyri okkum her í Føroyum, her verður hugsað um øll

tey øki í landinum, sum hava kent sviðan av koyrlinum.

Eg haldi, at har sum Føroya Fiskavirking er í ferð við at flyta maskinur o.a. út av hesum ymisku virkinum, har er bara at halda fram at blokera, tí eru maskinurnar fyrst farnar út av virkinum, tá verður seinur dagur, at nakað kemur aftur. Tíverri fyri okkara líta samfelag her norðast á Streymoynni hevur Føroya Fiskavirking fingið alt ov góðar stundir at rænt alt, sum hugsast kann út av virkinum áðrenn tað, eftir vanligum handilsligum trectum, allarhelst fer á heysin um fáar mánaðir.

Tað er stórt spell at so nógv varð oyðilagt áðrenn.

Tí haldi eg, at tað er uppá hægstu tíð at taka hetta álvarsmál fram á komandi landsfundi Javnaðarflokksins, sjálvt um, fyri okkara viðkomandi, skaðin longu er hendur, soleiðis at her verður ringt ella helst ógjørligt at rætta upp aftur.

Nóg mikið á hesum sinni.

Poul Grunnveit

lesarabrøv

Heilsusystirnar

Viðmerking til lesarabrøv í Dimmalætting hósdagin 2. febr. 95, við yvirkriftini: »Viðv. heilsusystirum«.

Sjálvt um lesarabrævið meira er ein fyrispurningur til landsstýrsmannin í heilsumálum enn til leiðsluna fyri heilsusystir - Heilsurektina - og heilsusystir, hevur ein heilsusystir hesar viðmerkingar:

Sjálvandi hava allar borgarar krav uppá somu tænastu frá heilsusystir, men í juli 94 setti okkara felag, ið er Sjúkrasjúkrafelag Føroya - stýtt SFF - blokadu í verk móti Heilsurektini, eftir áheitan frá heilsusystirunum. Grundin til hesa blokadu er tann, at ongar nýggjar starvsstærir skulu fremjast, tí heilsusystirnar vilja hava treytirnar um »arbeiðsbili« úr setanarbrævinum. SFF hevur steynt Føroya Landsstýri, men tað kann

ganga long tíð, áðrenn sakin verður avgreidd.

Sum heilsusystir ert tú noydd til at brúka tær eigna bil til arbeiðis. Tað halda vit er órimuligt at krevja av okkum, serstakliga, tá vit mæta alment settum starvsfólki í arbeiðsbili, meðan vit sjálfar nýta egnan bil. Í tykkara øki er ongin heilsusystir. Tí kunnu venda tykkum til Almennastjórnin, ið er okkara ovasta leiðsla og arbeiðsgevari, fyri at vísa á tørv-in fyri heilsusystir í oknum, har tit búgva. Faklig vegleiðing kann bert veitast av heilsusystir í tykkara fóti. Vit eru vitandi um støðuna, og harnast um at tað tekur so langa tíð at avgreiða málið í Landsstýrinum, men fáa onki gjørt við tað.

Tað er ein administrativur spurningur, ið tit vónandi fáa svar uppá frá rætta viðkomandi, í hesum fóti lögmanni, lögfrøðinginum við starvs-

fólkamáli sum málsøki ella landsstýrismanninum í almanna- og heilsumálum.

Vit geva tykkum rætt í, at heilsusystirar fækkast í tali vegna »vanaliga« lön í mun til útbúgving. Fyri at gerast heilsusystir skalt tú fyrst læra til sjúkrasystir í 4 ár, síðani arbeiða minst 3 ár á føðideild, barnaeið og sum heima-sjúkrasystir, síðani skalt tú hava 10 mdr. universitetsútbúgving frá Danmarks Sygeplejehøjskole og í fyrsta lagi 7 ár aftan á útbúgving til sjúkrasystir kanst tú arbeiða sum heilsusystir.

Tí sammetta umstøðurnar hjá læknum og heilsusystirum og hvat kann gerast fyri at fáa tey at stóðast? Lönin er eitt, heilsuviðurskipti eitt annað og ikki minst játtanin á fígjarløgini, ið eftir okkara »netan« er ov lág fyri at nýta tørvin til tað fyrbyrgjandi arbeiði, vit gera

úti í heimunum, í bólum og í skúlanum.

Eri samd við tykkum í at heilsusystirnar hevur eins stóran týðning fyri smábarnafamiljur sum lækna.

Hví hoyrist onki frá heilsusystirunum? Kanska tí vit eru ov lagaligar og tillaga okkum umstøðunum. Ikki orka meira at »berjast« fyri rættindum hjá smá- og skúlabarnafamiljunum og okkum sjálvum. - Vit hava gjøgnum okkara álitisum-bøð gjørt vart við støðuna yvir-fyri politikarum, men ganga kanska ov spakuliga um.

Takk fyri stuðulin, ið vit taka væl ímóti frá brúkararum, men mest effektivt háttur er at brúkarin sjálfur ger vart við støðuna hjá hægsta politiska myndugleika innan heilsu- og almannamál.

Vinarliga

ein heilsusystir